

UDK 550.8:528.9 (497.12) Ravne

Osnovna geološka karta SFRJ 1 : 100000 list RAVNE

Peter Mioč

Geološki zavod, Ljubljana, Parmova 33

List RAVNE obsega po novi razdelitvi v mejah SR Slovenije okrog 778 km², ostali del je na ozemlju Avstrije. Doslej je kartirano 432 km². Po programu bi moral biti list pripravljen za tisk konec leta 1977. V geološki zgradbi lista je avtor prikazal sedimentni zaporedji severnih in južnih Karavank ter vmesno cono metamorfnih in magmatskih kamenin. V sedimentnem zaporedju severnih Karavank je avtor določil silursko-devonske sklade z vložki diabaza v zgornjem delu in permotriadne sklade. V južnih Karavankah se nova karta razlikuje od stare po identifikaciji zgornjekarbonskih in permskih členov, v triadnem delu zaporedja pa po najdbi diabazno-keratofirske asociacije v srednji triadi. Terciarnne plasti severno od Ljubnega in Mozirja so na novo horizontirane. Avtor loči srednji oligocen ter smrekovško serijo glinovca, tufa, tufita in vulkanske breče z vmesnimi izlivi andezita, ki bi po razvoju sodeč tudi lahko pripadala oligocenu.

Severne in južne Karavanke loči centralna karavanška cona. Njen osrednji del sestoji iz metamorfnih kamenin, ki jih na severu spremlja granodioritni pas, na jugu pa tonaltni pas.

Za območje lista RAVNE obstaja Tellerjeva geološka specialka Mozirje 1:75 000 iz leta 1898. Po novi razdelitvi odpade na geološko karto SFRJ od lista RAVNE le njegov jugovzhodni del, ki ima obliko raznostraničnega pravokotnega trikotnika s pravim kotom pri Mozirju in s hipotenuzo po jugoslovansko-avstrijski meji med Grintavcem in Strojno. V letu 1973 je bil raziskan jugovzhodni del tega trikotnika med Mozirjem in Ljubnim na jugu in Javorskim potokom na severu. Ozek pas severnih Karavank sestoji iz sivega, zelenkastega in vijoličastega filitoidnega skrilavca z vložki diabaza. Diskordantno sledi permotriadni rdečkasti konglomerat in peščenjak. Na to sedimentno zaporedje je ob strmem prelomu narinjen granitni pas centralne karavanške cone, ki sestoji iz biotitnega granodiorita, granita, porfiroidnega granita, različkov diorita in gabra. V intruzivih so vključki metakeratofirja, gnajsa in amfibolita. Po sestavi kamenin sklepamo na menjavanje intruzije kislih in bazičnih različkov. Magma je na svoji poti odnašala s seboj kose kamenin, skozi katere je prodirala. Južno od granodioritnega pasu sledi pas metamorfnih kamenin. Na meji imamo pojave kontaktne metamorfoze v obliki kordieritnega skrilavca in rogovca. Sicer pa v metamorfnem pasu prevladujeta gnajs in blestnik, ponekod najdemo tudi sericitni kremenov filit. Južna meja metamorfitnih kamenin je tektonska, ker je nanje narinjen tonalit. Po mineralni sestavi pripada tonalit granodioritu. Značilna minerala sta biotit in rogovača, ki se spreminjata v klorit. Sicer pa sestoji kamenina iz ortoklaza, plagioklaza in kremenca, akcesorna pa sta magnetit in apatit. Njena struktura je srednjezrnata do debelozrnata hipidiomorfna, tekstura pa paralelna.

Centralno karavanško cono imajo nekateri geologi za mejo med Alpami in Dinaridi. Drugi postavljajo mejo na šoštanjski prelom in štejejo ozek pas med

tem prelomom in centralno karavanško cono k južnim Karavankam, ozemlje južno od tega preloma pa h Kamniškim Alpam. Vendar je geološka zgradba obeh enot praktično enaka in bi mogli vse skupaj obravnavati kot južne Karavanke. Stratigrafski profil te enote se prične z zgornjekarbonskim kremenovim konglomeratom, peščenjakom in skrilavcem.

Te plasti predstavljajo podaljšek zgornjekarbonskega pasu z lista Slovenj Gradec na sekcijo Št. Vid na Slemenu. Na listu Slovenj Gradec vsebujejo tudi leče apnenca z mikrofavno, ki dokazuje orenburško stopnjo. Spodnjepermski in srednjepermski apnenec prihajata na površje na sekciji Št. Vid v ozkem pasu med tonalitom na severu ter triadnimi in oligocenskimi plastmi na jugu. Njegove meje so tektonske. Zgornjepermski apnenec, delno laporast, brečast in ploščast ali skrilav je najden vzhodno od Šmihela na sekciji Mozirje. Ponekod je silificiran in vsebuje keratofir. Njegovo starost potrjujejo foraminifere *Reichelina* sp., *Agathommina* sp., *Cribrogenerina* sp. ter ostanki ehinodermov.

Triadni profil se da razdeliti na skitsko, anizično in ladinsko stopnjo. Skitska stopnja kaže tipični werfenski facies, dokazuje pa jo tudi mala foraminifera *Meandrospira iulia* (Premoli Silva), najdena na Golteh severno od Konjskega vrha. Anizični dolomit leži ponekod normalno na skitskih plasteh, drugod je v tektonskem stiku z oligocenskimi, skitskimi in ladinskimi kameninami. Litološko je ladinska stopnja precej pestra; sestoji iz keratofirja, keratofirskega tufa, tufita, plastovitega apnenca z rožencem, plastovitega dolomita in masivnega apnenca. Keratofir in njegov tuf se pojavljata na južnem pobočju Golške planote na anizičnem dolomitu in predstavljata najnižji del ladinske stopnje. Jugozahodno od Tirških peči je v istem horizontu spilitizirani diabaz s tufom. Ta horizont ni sklenjen, vmes je apnenec z rožencem in druge kamenine. Na njem leži plastoviti apnenec z rožencem, nato sledi dolomit in na vrhu masivni apnenec, ki je najbolj razširjena ladinska kamenina. Facialna sestava tega apnenca je precej pestra, prevladujejo mikritni in spartitni različki, vmes so pa tudi biofacialni vložki. Vsebujejo številne mikrofosile, vendar prekristaljene. Uspelo je določiti le vrste *Fronicularia* cf. *pupiformis* Hausler, *Tetrataxis* sp. in oftalmide. Od slabo ohranjenih dasikladacej ustrezajo nekateri preseki apneni algi *Teutloporella* sp., ki kaže na lagunski facies.

Na triadni podlagi leži pri Okonini in na Konjščici oligocenski konglomerat in breča, ki sestojita iz triadnih apnenecv in dolomitov z glinastim, boksitnim ali karbonatnim vezivom. Sledi lapor z lečami apnenca, ki vsebujeta številne velike foraminifere in litotamnije. Srednjeoligocensko starost laporja in apnenca pa potrujeta *Vaginulinopsis pseudodecorata* Hagn in *Almaena osnabrugensis* (Münster). Na laporju leži na sekciji Ljubno glinovec, ki pogosto prehaja v meljevec. Više pa prehajajo te plasti v smrekovško zaporedje, ki sestoji iz andezitnega tufa, tufske breče, tufita, glinovca ter andezita v obliki vložkov v tufu in v obliki kosov v tufski breči. Tuf je različne granulacije, od pelitnega do debelozrnatega. Debelina njegovih plasti redko preseže 1 meter. Sestoji iz namolmljenih zrn plagioklaza, kameninskih drobcev, mikrokristalne osnove in klorita. Zaradi limonitiziranega piritja je kamenina pogosto rumenkasto rjava. Andezita je največ na severnem pobočju Smrekovca, dva večja vložka sta v dolini Ljubije na jugovzhodnem delu sekcije Št. Vid. Drugod so le manjše leče. Sveži andezit je sivkasto zelen, pri preperevanju pa postane rumenkasto zelen. Sestoji iz mikrokristalne do drobnozrnate osnove in vtrošnikov. Osnova je iz plagio-

klazovih mikrolitov, vmesne prostore pa zapolnjujejo klorit in neprosojni minerali. Vtrošniki so iz plagioklazov ali femičnih mineralov, rogovače in biotita. Plagioklazi pripadajo oligoklazu ali andezinu in so sericitizirani, rogovača in biotit pa sta kloritizirana in limonitizirana. Poleg navedenih mineralov se pojavljajo še avgit, cirkon, magnetit in pirit. Starost smrekovškega zaporedja še ni povsem zanesljivo določena; ponekod leži na oligocenski, drugod na triadni podlagi. S tem je nakazana spodnja meja, vprašanje zgornje pa je odprto.

Prodnato peščeno glino severno od Mostnarja v severozahodnem delu sekcije Mozirje je avtor po analogiji s podobno usedlino v velenjski kotlini uvrstil v pliokvartar, v kvartar pa ledeniške morene v Logarski dolini in Robanovem kotu.

Na več krajih lista RAVNE so sledovi starih in novejših rudarskih raziskovalnih del. V dolini Velunje se na jalovišču dobe kosi galenita in sfalerita, ki izvirajo iz štalensko-gorske serije; primarnih rudnih izdankov pri kartiranju niso našli. Žile antimonita v močno silificiranem zgornjepermskem apnencu so znane v Lepi njivi, sledovi raziskav pa so tudi severno od Pihanjeka. Triadni apnenc na območju Lepe njive pa vsebuje baritne leče. V jugovzhodnih delih sekcij Mozirje in Ljubno je na triadni paleorelief odložen boksit. Sledovi raziskovalnih del na premog v srednjeoligocenskih plasteh so pri Negojnci.

Pri terenskem delu sta z avtorjem sodelovala geologa Marjan Poljak in Miro Žnidarčič, pri laboratorijskih mikropaleontoloških določitvah Lija Rijavec in Ljudmila Šribar, pri petrografskih Marija Dimič in pri sedimentoloških Saša Orehek.

Kartiranje financira sklad Borisa Kidriča.

Geological Map of SFRJ 1 : 100000 Sheet RAVNE

Peter Mioč

Geološki zavod, Ljubljana, Parmova 33

In the new grid of map sheets, the sheet RAVNE covers about 778 km² of Slovenian territory, the rest is in Austria. Up to now 432 km² were mapped. According to the general mapping project, the complete sheet should be ready for print in the end of 1977. In the geological structure covered by the sheet the author has shown the sequence of sediments in the Northern and Southern Karavanke, and the intermediate zone of metamorphic and magmatic rocks. In the sequence of sedimentary rocks of the Northern Karavanke the author determined Silurian-Devonian beds with diabase intercalations in their upper part, and Permo-Triassic beds. In the Southern Karavanke the new map differs from the old one by the distribution of the Upper Carboniferous and Permian units, and by the identification of the diabase-keratophyre association in Middle Triassic. The Tertiary beds in the north of Ljubno and Mozirje have been revised.